

—
'LA TRINXERA CATALANA'

UN FACSIMIL DE GRAN VALOR

La publicació que *Sàpiens* ofereix amb aquest número correspon al número 4 de 'La trinxera catalana', la revista escrita i distribuïda pels voluntaris catalans que es trobaven lluitant en el bàndol francès.

UN TRESOR A L'ANC

La col·lecció completa de la revista es conserva al fons Joan Solé Pla de l'Arxiu Nacional de Catalunya, tret dels números 5 i 7 que no estan localitzables ja que, segons sembla, quan estaven a punt d'entrar a impremta aquesta va ser enrunada pels canons alemanys. Amb tot, de facsimil 4 també se'n conserva un altre a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona a qui *Sàpiens* agraeix les facilitats de reproducció.

'La Trinxera Catalana' s'inscriu en el gran nombre de materials —postals, fullets, etcètera— que es van editar en aquells temps, com és el cas de la revista 'Iberia'.

LA CRIDA A WILSON

En aquest número 4, s'hi pot llegir la contundent crida catalanista que la Legió Catalana va fer al president nord-americà Woodrow Wilson. S'ha escrit que el president francès Clemenceau volia donar els canons alemanys guanyats per catalans per ornamentar el monument de Josep Clarà d'homenatge als voluntaris, però les pressions dels governants espanyols ho van impedir.

JOSEP MARIA FIGUERES
ES HISTORIADOR

